Contributed by Esther Vivas
zondag, 30 september 2012 - Last Updated zondag, 30 september 2012



Tienduizenden mensen gingen 25 september in Madrid de straat op om te protesteren tegen het kapen van de soevereiniteit door de banken en ‘de markten’. Opnieuw zagen we zeer gewelddadig politieoptreden, met tientallen gewonden en talrijke arrestaties tot gevolg.
‘Ze noemen het democratie maar dat is het niet’ was een veelgehoorde slogan tijdens de protesten. En hoe langer, hoe meer wordt deze slogan bewaarheid. De laster en repressie tegen mensen die de straat op gaan om hun rechten te verdedigen is nog verder toegenomen. Hoe dieper de crisis, hoe meer steun voor de protesten – en hoe meer er overgegaan wordt tot gewelddadig politieoptreden. De roep om vrijheid wordt gesmoord met wat doorgaat voor ‘democratie’.

De afgelopen dagen hebben dit goed laten zien. Toen op 15 september activisten werden opgepakt tijdens een protest tegen bezuinigingen was hun misdaad het dragen van een bord met de tekst: ’25 september: omsingel het parlement’. De volgende dag werden twee busladingen politieagenten ingezet om de identiteit van een dozijn mensen in een park te controleren. De reden? Deze mensen namen deel aan een vergadering ter voorbereiding van de genoemde actie. Vijf dagen later werden verschillende van hen beschuldigd van misdaden tegen de hoogste instituten van de natie en bedreigd met een jaar gevangenisstraf.

Wat zijn de oogmerken van de ‘omsingel het parlement’ oproep? De oproep verwoordt het duidelijk; ’25 september zullen wij het parlement omcirkelen om het te redden van een kidnapping die dit instituut overbodig heeft overgemaakt. De volkssoevereiniteit is gekidnapt door de trojka en de financiële markten, met instemming en medewerking van de meerderheid van de politieke partijen.’ Wat zou de vorm van deze actie zijn? De organisatoren werden niet moe te benadrukken: geweldloos. Dus wat waren degenen die het politieoptreden bevalen bang voor? Geweld, hun argument? Of voor vrije meningsuiting?

‘Als de mensen onderop in beweging komen, beginnen de mensen aan de top te beven’, las ik een paar maanden geleden in een sociaal centrum. Dat klopt maar al te goed. Het gaat langzaam en is nog maar gedeeltelijk, maar het is de andere kant die bang begint te worden. De politierepressie is een teken van angst van de machthebbers. Het is angst voor mensen die opstaan, zich organiseren en zich uitspreken tegen onrecht. Het is de angst van een handvol geconfronteerd met een menigte.

Staatsgreep?

De criminalisering van de actie van 25 september begon in ernst toen de vertegenwoordiger van de regering in Madrid, Cristina Cifuentes van de rechtse Partido Popular (PP), het initiatief een ‘vermomde staatsgreep’ noemde. Voormalig staatssecretaris en parlementariër van de sociaaldemocratische PSOE José Martínez de Olmos kon niet achterblijven en vergeleek de actie met de poging tot staatsgreep van de fascistische luitenant-kolonel Antonio Tejero in 1981; ‘het parlement bezetten van binnen, zoals Tejero, of daarbuiten zoals men op 25 september wil doen, het komt op het hetzelfde neer: het grijpen van de macht’. De secretaris-generaal van de PP Dolores de Cospedal herhaalde de vergelijking later.

Een staatsgreep? De enige coupplegers hier zijn zijn de financiële machten die naar hun goeddunken regeringen afzetten en vervangen door hun vertrouwenspersonen. In Italië moest Silvio Berlusconi plaats maken voor Mario Monti, ex-adviseur van zakenbank Goldman Sachs. In Griekenland werd Giorgos Papandréou afgedankt en vervangen door Lucas Papadémos, ex-vice voorzitter van de Europese Centrale Bank. En het rijtje kan verder gaan; de Spaanse minister van Economische Zaken is een oudgediende van de Lehman Brothers bank. In de woorden van de journalist Robert Fisk: ‘de

banken en rating agencies zijn de dictators van het westen geworden'. De 'markt' neemt plaats op het pluche, de democratie wordt het raam uitgegooid.

Het is tegenwoordig moeilijk te zien dat het parlement 'de volkswil' vertegenwoordigt. Een groot deel van de ministers en parlementariërs komt uit de zakenwereld waar anderen naar terug zijn gekeerd na het einde van hun politieke carrière. Bedrijven belonen bewezen diensten royaal. Wat te denken van de voormalige minister voor Arbeidszaken, Eduardo Zaplana (PP)? Die is nu adviseur bij telecomgigant Telefonica. Of Elena Salgado (PSOE), voormalig minister van Economie en Financiën, tegenwoordig adviseur van infrastructuur conglomeraat Abertis. En dan hebben we het nog niet over Rodrigo Rato (PP), ook een voormalige minister van Economische Zaken en Financiën, later voorzitter van het Internationaal Monetair Fonds en ten slotte directeur van het banken-conglomeraat Bankia – tot dit failliet ging in 2012 en een bail-out kreeg van 19 miljard dollar. Zijn avonturen in de bankenwereld zijn ons duur komen te staan. En laten we de voormalige premiers Felipe González (PSOE) en José Maria Aznar (PP) niet vergeten: de eerste werd adviseur van het internationale energiebedrijf Gas Natural, de tweede van het energiebedrijf Endesa, News Corporation, Barrick Gold, de Doheny Global Group. Zo gaan die dingen.

Meer democratie

Democratie is precies wat de indignado's eisen, een werkelijke democratie in dienst van de mensen, een die niet gepaard kan gaan met de gijzeling van de macht door de zakenwereld of met Spaans nationalisme dat het recht op zelfbeschikking van naties ontkent. Maar de machthebbers betitelen de demonstranten uitgerekend als 'antidemocratisch'. Antidemocratisch, vanwege de symbolische 'belegering' van het Catalaanse parlement op 15 juni 2011 ter gelegenheid van het debat over de meest vergaande bezuinigingen in Catalonië, ook al was daar in de verkiezingsprogramma's niks over gezegd. Antidemocratisch, omdat ze lege huizen bezetten en deze een sociale functie geven. Antidemocratisch bovenal vanwege verzet tegen onrechtvaardige wetten en praktijken.
En naarmate democratie meer vorm krijgt op straat, is er ook meer repressie. Het ministerie van Binnenlandse Zaken eist 133.000 euro aan boetes van 446 activisten uit Madrid; 6000 euro van 250 studenten uit Valencia, honderden euro's van activisten uit Galicië, om slechts enkele voorbeelden te noemen. En verder meer dan honderd arrestanten in Catalonië sinds de algemene staking van 29 mei, het opzetten van een website om demonstranten aan te geven bij de politie, het wijzigen van de wet om nieuwe protestvormen strafbaar te kunnen stellen.

De andere kant van de bezuinigingspolitiek is een politiek van angst en repressie. Minder verzorgingsstaat, meer strafstaat. Democratie staat niet aan de kant van de machthebbers die pretenderen deze uit te oefenen maar van degene die er voor strijden. De geschiedenis staat bol van de voorbeelden, '25 september' is er een van.

Nederlandse vertaling: redactie Grenzeloos